

RECENSION

Marion Cotillard som Edith Piaf

Originaltitel La Môme
Svensk titel La vie en rose - berättelsen om Edith Piaf
Regi Olivier Dahan
Producent Alain Goldman
Manus Olivier Dahan
Foto Tetsuo Nagata
Roller Marion Cotillard, Sylvie Testud, Pascal Greggory, Marc Barbé, Emmanuelle Seigner, Jean-Paul Rouve, Clotilde Courau, Caroline Sihou, Catherine Allégret, Gérard Depardieu, Manon Chevallier, Jean-Pierre Martins m fl
Frankrike/Storbritannien/Tjeckien 2007
Längd i tid 2 tim 20 min
Censur från 7 år
Distributör Sandrew Metronome Distribution Sverige AB

La vie en rose

"Jag ångrar ingenting" sjunger Piaf i den berömda sången. Men det fanns mycket att ångra eller snarare glömma kanske, i ett liv som hennes. Hon hade det minst sagt svårt. Svår barndom där den alkoholiserade mamman överger henne. Där pappan akrobaten lämnar in henne på en bordell fyra år gammal för att tas om hand av bordellmamman som är Piafs mormor. Svår uppväxt där hon sjunger på gatorna och dricker som en svamp och hamnar i klorna på en sorts hallik som tar procent av hennes inkomster. Och ett svårt vuxenliv trots framgången där morfin, alkohol och reumatism blev ständiga följeslagare. Hon dog ung, bara 47 år gammal.

Marion Cotillard förkroppsligar i sin roll Piafs lidande uppenbarelse i den här filmen om hennes liv på ett kusligt närgånget sätt. Regissören Olivier Dahan har valt att ligga mycket nära Cotillards Piaf. Hon blir som upplyst av ett evigt närvarande strålkastarljus genom hela berättelsen. Och det blir lite problematiskt om man inte är uppdaterad på Piafs liv och de nyckelmänniskor som omgav henne. Det blir helt enkelt ibland svårt att hålla reda på vem som är vem, vilket kanske är av intresse i en biografisk film som denna. Men med det sagt så är det uppenbart att Dahan inte har syftat till att göra en dokumentaristisk fiktion av Piafs liv, utan ett fullfjädrat melodram. Och där har han delvis lyckats. Delvis, eftersom delarna i detta drama blir större än helheten. Skådespelarinsatserna är, utöver Cotillards elektriska och känsliga uppenbarelse, helgjutna. Sylvie Testud som den livslånga väninnan Momone (hon skrev senare en bok om deras uppväxt) fungerar mycket bra i sin funktion som korrigerare och påminnare för Piaf om varifrån hon egentligen härstammar, de skumma bakgatornas Paris. Till och med Emmanuelle Seigner som horan Titine med hjärta av guld övertygar i sin roll som den som blir lilla Ediths surrogatmamma på bordellen där Piaf växer upp. Pascal Greggory är fint återhållen i sin roll som Piafs ständigt bekymrade manager. Dahan har tagit fasta på Piafs höjdpunkter (vilka nästan bara består av då hon står på scen och får sjunga) och de riktiga dalarna i hennes (vilka är så många och täta att de nästan helt täcker tiden då hon inte står på scen). Och detta har han stuvat om i ett icke-kronologiskt berättande som här inte alls känns särskilt kreativt,

utan mest förvirrande och kanske också lite fegt. Piafs liv blir ju så att säga mindre och mindre omfattande ju längre det fortskrider. Till slut är hon ensam och söndervärkt av reumatism. Kanske skulle det ha varit ett alltför nedslående slut i en kronologisk skildring.

Mot slutet, då Piaf ligger på sin dödsbädd, dyker scener upp som egentligen är början till nya berättelser, nya ingångar. Framst tänker jag på en scen där hennes dåvarande man åker iväg till ett sjukhus bara för att mötas av budet om Piafs lilla dotters död. Innan dess har man inte vetat att Piaf haft och förlorat en dotter då hon var runt tjugo. Det får inte den sprängkraft det borde ha fått, eftersom man bara blir snopet överraskad här.

Här ställs man inför en viktig pusselbit i hennes liv som liksom hamnat utanför själva pusslet på grund av den stirriga klippningen. Men fotot är rikt och fylligt och har en tilltalande kvalitet i sin "Larger than life"- förhöjning som den överdådiga scenografin bidrar med.

Scenerna i denna berättelse fungerar bäst som enskildheter och sämre i den helhet de är tänkta att skapa. Några scener då Piaf står på scen är mycket bra och Piafs stora patetik i gester och röst fångas på ett helt trovärdigt och rörande vis. Stundtals blir man direkt gripen, som till exempel i scenen då Edith väntar på att hennes livs stora kärlek, boxaren Marcel, ska anlända till hotellet i New York. Då fungerar melodramat och man famlar efter paketet med pappersnäsdukar. Men som helhet blir filmen om Piafs liv mest en solouppvisning av Marion Cotillards kameleontiska, bländande spel. Det räcker långt, men inte ända fram.

Krister Bergman